

Montilla es fa fort en la defensa de la via federal

El president exigeix per a Catalunya un tracte "respectuós i digne"

FERRAN CASAS

PÚBLIC, 25/05/2010

La d'ahir era la cinquena vegada que un president de la Generalitat compareixia al Senat des de la restitució de les llibertats. I encara ahir va haver de demanar "un esforç per canviar la cultura política i superar la vella inèrcia centralista". José Montilla prenia la paraula a petició pròpia a la Comissió General de les Comunitats. Ho feia per exigir la renovació dels quatre membres del Tribunal Constitucional amb el mandat caducat fa dos anys i mig i que es compten entre els deu que tenen pendent jutjar l'Estatut des de fa gairebé quatre anys. Però, a més d'ajustar-se al guió, va "parlar de Catalunya, que és parlar d'Espanya".

I per Montilla, president del Govern catalanista i d'esquerres i líder del PSC, parlar d'Espanya és fer-ho de l'"Espanya plural" (o d'"orientació federal") que José Luis Rodríguez Zapatero va dur al primer pla polític seduint primer el PSC i després l'electorat i la resta de partits catalanistes. L'Espanya plural de la qual Montilla va erigir-se en gran valedor no només a Catalunya sinó també al conjunt de l'Estat davant les pulsions neocentralistes de la dreta espanyola i la deixadesa de l'esquerra governamental, ha de ser "dinàmica", i això passa per digerir l'Estatut.

La paciència del president

El president va trenar un dels seus discursos de més gruix polític i simbòlic. Oferia mantenir Catalunya en la "lleialtat" però exigia tracte "respectuós i digne". Va jugar sobre segur, en un terreny que li és

còmode. A diferència dels seus competidors de CiU, instal·lats en una ambigüitat tan calculada com forçada per les circumstàncies a l'hora d'abordar l'encaix de Catalunya dins d'Espanya, el PSC se sent fort en la via federal. Montilla s'hi va refugiar tot i que, a diferència del que els passa als partits que no tenen llaços fraternals a Madrid, ell no està disposat a pitjar el botó nuclear per imposar les seves tesis dins un PSOE temptat pel "fins aquí hem arribat" quan de descentralitzar es parla.

Ahir, a mig debat i amb el compromís del Govern central d'activar ja el procés de renovació del TC, la part catalana es mostrava satisfeta d'haver aconseguit com a mínim moure "una mica" les coses.

L'evolució de l'Estat autonòmic a què apel·lava Montilla passa per respectar l'Estatut. Situar-lo extramurs de la Constitució, va avisar, no farà més que convertir el model projectat a la Constitució del 1978 en una andròmina "per a la majoria de ciutadans en comunitats que són, precisament, les que n'han marcat el camí i el ritme".

I encara més: de la "desafecció" de la qual Montilla va diagnosticar els primers símptomes el 2007 arran dels obstacles en el desplegament de l'Estatut, es passaria a una "frustració profunda" si el TC esmena de forma més o menys fonda el que els catalans van votar en referèndum. Una "frustració" que no faria més que "donar arguments als que volen la ruptura". "Així de greu", va proclamar al vell saló de plens de la cambra alta, on l'acompanyaven representants de tots els partits i l'escoltaven tres presidents autonòmics, una colla de consellers i el vicepresident Chaves.

Davant aquest risc, el president no pot sinó intentar impedir que la convivència entre Catalunya i Espanya s'esguerri. No serà el primer, i ahir més d'un i de dos assumien que tampoc serà el darrer. Montilla, amb la casulla institucional, va citar el president Pasqual Maragall, com sol fer, però també Jordi Pujol. Va remuntar-se a l'any 1997, quan Pujol va demanar pel que s'ha vist fins ara, amb molt poc èxit "no utilitzar el tema català com a arma demagògica i ofensiva contra altres partits i contra Catalunya".

Mentre Montilla lamentava la "manca de desenvolupament federal", Chaves es vantava d'un balanç "positiu, eficient i transparent". Al davant, els representants del PP acusaven el president de voler "alterar les regles del joc" i preocupar-se per coses "supèrflues" Alicia Sánchez Camacho els va secundar amb fervor. Entre l'atonía socialista, que no va regatejar la seva comprensió, només el balear Francesc Antich es va mostrar com un aliat ferm de Montilla i, per tant, de l'Espanya federal.